

Allmänna motioner om avdrag för s.k. sponsring

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet sju motionsyrkanden som gäller företagens avdragsmöjligheter i samband med sponsring av kultur. Utskottet föreslår ett tillkännagivande som innebär att regeringen bör göra en prövning av reglerna kring den skattemässiga behandlingen av utgifter i samband med sponsring och därefter återkomma till riksdagen i frågan.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Innehållsförteckning	2
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	4
Utskottets överväganden	5
Särskilt yttrande.....	9
Bilaga	
Förteckning över behandlade förslag.....	10
Motioner från allmänna motionstiden.....	10

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet anför om att regeringen bör göra en prövning av reglerna kring den skattemässiga behandlingen av utgifter i samband med sponsring och återkomma till riksdagen i frågan. Därmed bifaller riksdagen delvis motionerna 2001/02:Sk241 yrkande 1, 2001/02:Sk309 i denna del, 2001/02:Kr339 yrkande 12, 2001/02:Kr416 yrkande 2, 2001/02:Kr419 yrkande 3 och 2001/02:Kr422 yrkande 68 och avslår motion 2001/02:Sk374.

Stockholm den 21 mars 2002

På skatteutskottets vägnar

Arne Kjörnsberg

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Arne Kjörnsberg (s), Lisbeth Staaf-Igelström (s), Per Rosengren (v), Kenneth Lantz (kd), Carl Erik Hedlund (m), Per Erik Granström (s), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Ulla Wester (s), Marie Engström (v), Sven Brus (kd), Catharina Hagen (m), Gudrun Lindvall (mp), Rolf Kenneryd (c), Per-Olof Svensson (s), Lennart Axelsson (s) och Anna Kinberg (m).

Redogörelse för ärendet

De motionsyrkanden som utskottet behandlar i betänkandet har väckts under den allmänna motionstiden 2001. Motionärernas förslag till riksdagsbeslut redovisas i bilaga till betänkandet.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet anför om en prövning av reglerna kring den skattemässiga behandlingen av utgifter i samband med sponsring och att regeringen bör återkomma till riksdagen i frågan.

Gällande bestämmelser

Sponsring används i dagligt tal för att beteckna ekonomiska bidrag från företag till idrott, kultur eller annan allmännyttig verksamhet. När ett företag har haft utgifter för sponsring måste avdragsrätten bedömas utifrån de bestämmelser som gäller för driftskostnader i allmänhet. Huvudregeln, som finns i 16 kap. 1 § inkomstskattelagen (IL), säger att utgifter för att förvärva och bibehålla inkomster skall dras av som kostnad. Samma kapitel innehåller ett antal bestämmelser som preciserar omfattningen av avdragsrätten för vissa typer av utgifter. Som exempel kan nämnas utgifter för representation, utgifter för forskning och utveckling, bidrag eller avgifter till vissa stiftelser och organisationer, utgifter för resor med egen bil och ökade levnadskostnader i samband med tjänsteresor. För sponsorbidrag finns inga regler utöver huvudregeln.

En principiellt viktig inskränkning i avdragsrätten för utgifter är förbudet i 9 kap. 2 § IL att dra av sina levnadskostnader och liknande. Denna regel gäller generellt och inte bara för näringsverksamhet. Av lagtexten framgår uttryckligen att gåvor räknas som sådana utgifter som inte får dras av vid inkomsttaxeringen.

Regeringsrätten har i domar den 10 april 2000 bedömt avdragsyrkanden för sponsorbidrag (mål nr 2677–2684-1998 och 2982-1996). Rättsfallen illustrerar hur regelsystemet tillämpas för att avgränsa den del av ett sponsorbidrag som inte kan dras av vid taxeringen som omkostnader i sponsorns verksamhet. Det ena fallet gällde sponsring av Kungliga Teatern AB (Operan). Regeringsrätten ansåg att de yrkade avdragen inte kunde underkännas på den grunden att sponsorerättningen inte utgjorde en omkostnad för intäkternas förvärvande och bibehållande. Förbudet mot avdrag för gåva ansågs inte uppställa något hinder mot avdragsrätt då den som erhållit sponsorerättning utfört motprestationer och värdet av dessa svarade mot ersättningen. En motprestation kan bestå inte bara av direkta tjänster utan också av tjänster som mer indirekt kommer sponsorn till godo. Sponsorbidraget berördes därför inte av förbudet mot avdrag för gåvor till den del det kunde hänföras till lokal-, representations-, personal- eller reklamkostnader. I Regeringsrättens domar slås vidare fast att det kan t.ex. finnas så stark anknytning mellan sponsorns och mottagarens verksamheter att en av sponsringen möjliggjord ökning av den av mottagaren bedrivna verksamheten bör utesluta en tillämpning av

avdragsförbudet för gåvor. Enbart den omständigheten att sponsringen är ägnad att förbättra sponsorns goodwill och därigenom kan vara kommersiellt motiverad innebär enligt Regeringsrätten inte i sig att sponsringen förlorar sin karaktär av gåva.

Motioner

Elisabeth Fleetwood m.fl. (m) anser i motion Sk241 yrkande 1 att gällande rätt är oklar och föråldrad och att Regeringsrättens dom om sponsring av Operan har haft en negativ inverkan på en fortsatt utveckling av samarbetet mellan kulturinstitutioner och näringslivet. Det är viktigt att gränsen för sponsringskostnader är exakt i förhållande till gåva, eftersom skattelagstiftningen innehåller förbud för avdrag för gåva. Dock bör all sponsring betraktas som avdragsgill marknadsföring. Lagtexten måste enligt motionen vara tydlig så att det framgår att sponsringskostnaden är en avdragsgill kostnad under förutsättning att sponsorn erhåller en motprestation direkt eller indirekt.

I motion Sk309 i denna del av Henrik S Järrel (m) anförs att det från företags håll ofta uttrycks önskemål om att sponsra kultur, precis som många företag finansierar idrott i olika former, men att detta hindras av skattereglerna. Enligt motionen måste reglerna harmonisera med motsvarande regler vad gäller t.ex. idrott.

I motion Sk374 av Tasso Stafilidis m.fl. (v) anförs att de föreningar och institutioner som mottar belopp genom sponsring borde slippa att betala skatt för det och att företagen inte borde kunna dra av beloppet i deklarationen. Reglerna för sponsring av kultur bör enligt motionen också göras tydligare för att kulturinstitutionerna/kulturgrupperna inte skall befinna sig i underläge jämfört med företagen.

Enligt motion Kr339 yrkande 12 av Kent Olsson m.fl. (m) är det företagsledningen som bäst kan bedöma värdet för företaget av en sponsring. Regelverket bör enligt motionen göras tydligare så att företag inte avstår från sponsring på grund av osäkerhet om huruvida skattemyndigheten kommer att godkänna avdragen eller inte.

För att kultursponsringen skall kunna bli mer omfattande måste enligt motion Kr416 yrkande 2 av Inger Davidson m.fl. (kd) skattereglerna göras tydligare och mer förutsägbara. Regeringsrättens dom om Operan har skärpt tolkningen av lagen, vilket försvårar sponsring av kultur. Lagstiftningen måste också garantera att företagens avdrag för sponsring av kultur behandlas på ett likvärdigt sätt i hela landet.

Skattereglerna bör enligt motion Kr419 yrkande 3 av Ana Maria Narti m.fl. (fp) ändras för att underlätta sponsring av kultur. Att det är lättare att sponsra sport beror enligt motionärerna på regeln att indirekta motprestationer (som rätten att utnyttja namn eller image) bara är avdragsgilla om det finns en direkt koppling mellan sponsorns verksamhet och den som blir sponsrad. I kultursammanhang fungerar inte direkta motprestationer (som reklamskyltar) lika väl som i idrottssammanhang.

Eftersom kultursponsring i stor utsträckning är av imageskapande karaktär kommer kulturen enligt motion Kr422 yrkande 68 av Matz Hammarström m.fl. (mp) inte att få del av näringslivets marknadsföringspengar i samma utsträckning som t.ex. idrotten. Reklamskyltar och liknande är något som fungerar på idrottsarenor men knappast i konsertsalar, på teatrar, på museer och andra liknande institutioner. Den oförutsägbarhet som finns i dag måste enligt motionen undanröjas genom en lagändring.

Utskottets ställningstagande

Av den dom i Regeringsrätten som flera motionärer hänvisar till framgår att det sponsringsavtal med Operan som var aktuellt i målet omfattade utgifter som ansågs vara avdragsgilla som lokal-, representations-, personal- och reklamkostnader, men också belopp som utgjorde ett mer allmänt stöd av Operans verksamhet. Dessa senare utgifter ansågs vara gåva med hänsyn till att det saknades en anknytning mellan företagets och Operans verksamheter. Regeringsrätten uppskattade den avdragsgilla delen till omkring hälften av det totala beloppet eftersom det inte var möjligt att med någon större grad av precision fastställa hur sponsorersättningen fördelade sig på avdragsgilla respektive icke avdragsgilla utgifter.

Målet i Regeringsrätten visar att ett avtal om sponsring in i minsta detalj kan reglera frågor som i skattehänseende måste bedömas med ledning av flera paragrafer i inkomstskattelagen. En särreglering för sponsring skulle för det första behöva utformas så att andra regler i inkomstskattelagen, t.ex. avdragsbegränsningarna för representation, inte åsidosätts genom att kostnaderna dras av som sponsorbidrag och så att det inte heller sker en uppluckring av förbudet mot att dra av gåvor. Om en sådan lagstiftning skulle ge företag ett vidare avdragsutrymme för gåvor än privatpersoner måste, för det andra, ytterligare särregler övervägas för att personer som äger företag inte via företaget kan dra av gåvor som de inte kan få avdrag för vid sin egen taxering. Riksdagen har vid ett flertal tillfällen avslagit yrkanden om att införa en särskild avdragsrätt för sponsring, senast våren 2001 (bet. 2000/01:SkU27).

Sponsring av idrott och kultur ingår allt oftare i företagets marknadsföring. Inte minst i internationella sammanhang anses kultursponsring vara ett effektivt stöd i företags marknadsföring mot olika målgrupper. Det är därvid svårt att visa på den direkta kopplingen mellan företaget och den sponsrade institutionen, men detta faktum motsäger inte att företagets sponsring tillkommit för att öka dess intäkter. Med hänsyn till den kritik av skatteregler och praxis som förs fram i de nu aktuella motionerna finns det enligt utskottets mening anledning för regeringen att pröva om inkomstskattelagens regler har en alltigenom ändamålsenlig utformning när det gäller avdrag för utgifter i samband med sponsring. Det har bl.a. framhållits att sponsring som är ägnad att förbättra ett företags image i en kundgrupp inte beaktas tillräckligt i gällande rätt. Regeringen bör även pröva om reglerna behöver göras tydligare för att det skall vara lättare att i förväg bedöma den skattemässiga behandlingen av en sponsring. En utgångspunkt för prövningen bör vara att reglerna

skall vara neutrala med avseende på vilket ändamål som sponsringen avser, och undersökningen bör belysa om även en indirekt koppling mellan sponsorns och sponsormottagarens verksamheter skulle kunna godkännas. Det bör också vara en utgångspunkt att principen om avdragsförbud för gåvor skall ligga fast. Regeringen bör så snart det kan ske återkomma till riksdagen och redovisa resultatet av sitt arbete samt lämna eventuellt förslag till lagändringar.

Utskottet förordar att riksdagen beslutar att tillkännage för regeringen vad utskottet här anfört. Detta innebär att motionerna Sk241 yrkande 1, Sk309 i denna del, Kr339 yrkande 12, Kr416 yrkande 2, Kr419 yrkande 3 och Kr422 yrkande 68 delvis tillstyrks. Motion Sk374 avstyrks.

Särskilt yttrande

av Gudrun Lindvall (mp).

Från Miljöpartiets sida har vi framhållit att skattereglerna missgynnar kultursponsring i förhållande till annan typ av sponsring och att de problem som uppkommer på grund av detta måste rättas till. Jag tycker att det är tillfredsställande att skatteutskottet har tagit fasta på kritiken och nu i fullständig enighet föreslår ett tillkännagivande till regeringen som förhoppningsvis skall lösa det här problemet. Utskottet har inte tagit ställning för någon specifik lösning, men jag vill framhålla att en ändrad lagtext i enlighet med vad som diskuteras i Miljöpartiets motion Kr422 enligt min mening borde kunna vara en sådan lösning. Jag förutsätter därför att det förslaget prövas i det arbete som regeringen nu får riksdagens uppdrag att utföra.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden

2001/02:Sk241 av Elisabeth Fleetwood m.fl. (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om sponsring av konst och kultur.

2001/02:Sk309 av Henrik S Järrel (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om tydliga harmoniserade avdragsregler för kultursponsring, såvitt avser avdragsrätt vid sponsring (delyrkande 2).

2001/02:Sk374 av Tasso Stafilidis m.fl. (v):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ändring av reglerna om sponsring av kultur.

2001/02:Kr339 av Kent Olsson m.fl. (m):

12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om avdragsrätt för sponsring.

2001/02:Kr416 av Inger Davidson m.fl. (kd):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om nya regler för kultursponsring.

2001/02:Kr419 av Ana Maria Narti m.fl. (fp):

3. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring av skatte-regler för att underlätta sponsring av kultur.

2001/02:Kr422 av Matz Hammarström m.fl. (mp):

68. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag till ny lagtext där begreppet sponsring definieras i enlighet med vad som anförs i motionen.